

USA, Chicago

Červen v České škole TGM

Kristýna Horáčková

Výuka dětí i dospělých v TGM sice na chvíli utichla, ale prázdniny nám zdaleka ještě nezačaly. Již podruhé jsme měli tu čest organizačně zastřešit připomínku vyhlazení Lidic ve městě Crest Hill. Celý program pietního aktu připravila a moderovala naše paní učitelka Irena Čajková. Během něj vystoupili zástupce generálního konzula Karel Pažourek, starosta města Crest Hill Raymond Soliman, radní Tina Oberlin, členka městské rady Cedar Rapids Ashley Vanorny, zástupce organizace Člověk v tísni Tim Jenkins a ředitelka Českého a slovenského muzea v Cedar Rapids Cecilia Rokusek. Studenti a studentky České školy TGM přednesli Básně z koncentračního tábora od Josefa Čapka (v češtině a v angličtině).

V červnu proběhly také poslední dva webináře pro vyučující v Severní Americe. Lektorka Marie Boccou Kestřánková nás provedla webinářem „Představení učebních materiálů Český jazyk kolem světa“ – pilotního projektu učebnice pro děti v zahraničí. Na projektu v současné době pracuje tým autorek a je testován v mnoha českých školách po celém světě. Další webinář vedli zástupci organizace Mestenhauser Institute for International Collaboration (MIIC). Ti nás seznámili se studijními programy v České republice, kterých by se mohli zúčastnit naši náciletí studenti.

V druhé polovině června jsem podnikla dva výjezdy mimo Chicago – konkrétně do států Minnesota a Iowa. V Minnesotě jsem se již počtvrté ujala role učitelky češtiny v rámci Czech and Slovak Cultural Camp v Sokolu v St. Paul. Tento příměstský tábor je organizovaný místní českou komunitou a vedený Louise Wessinger a Doreen McKenney. Tématem byla tentokrát česká a slovenská krajina. Na táboře se již tradičně děti věnují jak českému a slovenskému jazyku, tak i vaření, sportování, tvoření a nácviku písní, tanců a krátké divadelní hry. Letos jsem při tvorbě programu jazykových lekcí musela zohlednit velký počet dětí mladšího školního věku. Přibližně

polovinu žáčků tvořily děti ve věku 6-9 let. Naše setkávání bylo proto založené převážně na osvojování základní slovní zásoby týkající se celého tábora – tedy převážně přírody a zvířat. Společně jsme také vyráběli velký obraz české a slovenské krajiny, do kterého děti lepily česká slovíčka. Naprostá většina dětí češtinu denně nepoužívá, jejich rodiče se sice k češtině hlásí, patří ale často do třetí či čtvrté generace Čechů, která česky již nemluví. Na kempu se proto dbá především na předání kultury a posílení vztahu k zemi původu a výuka češtiny probíhá jako výuka cizího jazyka.

Do National Czech & Slovak Museum & Library v Iowě, v Cedar Rapids jsem se vypravila již podruhé. Opět jsem zde strávila týden, během kterého jsem učila několik intenzivních kurzů. Dopoledne probíhal kurz pro děti a mladistvé, který navštěvovalo 6 studentek ve věku 6-16 let. K nim se přidaly i dvě stážistky z muzea. V obědové pauze jsem vedla každodenní hodinový online kurz pro 14 studentů a večer (od 17:00 do 19:00) kurz naživo pro dospělé. Ten navštěvovalo 17 studentů. Všechny kurzy proběhly ke všeobecné spokojenosti a od studentů jsem dostala velice pozitivní zpětné vazby.

Brazílie, Sao Paulo

Ženy československého filmu v São Paulo

Klára Bachurková

Ve dnech 5.–14. června se v Cinemateca Brasileira v São Paulu uskutečnila filmová přehlídka *Mulheres do Cinema Tchecoslovaco* (Ženy československého filmu), která nabídla více než čtyřicet filmů zaměřených na přítomnost žen v československé kinematografii. Hlavní část programu představila tvorbu režiserek různých generací, od průkopnic němého filmu, přes výrazné osobnosti československé nové vlny až po komerčně úspěšné filmařky 80. let

Akci zorganizovala Věra Matysíková a na její realizaci se podílela také Česko-brazílská kulturní unie a Velvyslanectví Slovenské republiky v Brasílii. Přehlídka se setkala s mimořádným zájmem veřejnosti i krajanské komunity. Slavnostní zahájení zcela zaplnilo sál a přilákalo mnoho krajanů, studentů češtiny i dalších zájemců o českou a slovenskou kulturu. Příjemnou atmosféru večera dotvořila ochutnávka českých nápojů a pokrmů.

Doprovodný program obohatila výstava *Heroínas Tchechas* (České hrdinky) věnovaná významným českým ženám z různých oblastí lidské činnosti. Na závěr programu se uskutečnila také přednáška “Ester Krumbachová: a dama oculta do cinema tchecoslovaco” (Ester Krumbachová: skrytá dáma československého filmu) badatelky Luízy Wollinger Delfino z Univerzity v São Paulu.

Přehlídka se stala krásnou příležitostí k setkání české a slovenské komunity v São Paulu.

Výstava Lidická tragédie v São Paulu

Od 10. června do 10. července probíhá v Galerii de Artes v prostorách A Hebraica São Paulo výstava *Tragédia de Lidice*, věnovaná památce jedné z nejtragičtějších událostí druhé světové války.

Výstavu pořádá A Hebraica ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Brazílii. Přibližuje osud české obce Lidice, která se stala jedním ze symbolů nacistické brutality, a zároveň vybízí k zamyšlení nad tématy násilí, ztráty i odpovědnosti za uchování svědectví o minulosti.

O výstavu projeví živý zájem studenti češtiny, čeští krajané i široká veřejnost. Pro návštěvníky v Brazílii představuje cennou příležitost poznat důležitou kapitolu českých dějin a zasadit tragédii Lidic do širšího historického kontextu.

„Češi, do toho!“ v brazilském São Paulu

Během mistrovství světa ve fotbale znělo „Češi, do toho!“ také v brazilském São Paulu. I přes časový posun, a ne vždy příznivé časy přenosů se zde ke společnému sledování zápasů českého týmu scházeli Češi, krajané, studenti češtiny i další příznivci českého fotbalu.

Setkání probíhala v přátelské a živé atmosféře. Nechyběly české vlajky, společné povzbuzování ani radost z toho, že se česká komunita dokáže sejít a fandit svému týmu i tisíce kilometrů od domova.

O českých fanoušcích v São Paulu natočila reportáž také brazilská televize CazéTV.

Argentina, Chaco

Červen 2026

Radim Schottl

Slavnostní večeře v Las Breñas

V červnu členové Unióń Checoeslovaca ze Sáenz Peña přijali pozvání spolku v Las Breñas na slavnostní večer věnovaný české a slovenské kultuře. Dorazilo přibližně dvě stě návštěvníků a příznivců tradic. Součástí programu byla přehlídka nových lidových krojů, folklorní vystoupení i česká hudba. Hosté si pochutnali na tradičním menu, uzeném mase s knedlíky a zelím, nechyběly ani domácí koláče.

Dílnoy pletení a tradičních ručních prací

U příležitosti Světového dne pletení uspořádala Unióń Checoeslovaca ze Sáenz Peňa odpoledne věnované tradičním ručním pracím. Zájemci si mohli vyzkoušet různé techniky pletení a vyšívání, podělit se o své zkušenosti a seznámit se s řadou tradičních vzorů a postupů, které si někteří do Argentiny přinesli ještě jako děti z Československa. Cílem akce bylo nejen připomenout význam těchto řemesel, ale také vytvořit prostor pro společné setkání všech generací.

MARCOS DEL HERMANAMIENTO DE
NOVÁ BAÑA & PCIA. ROQUE
SÁENZ PEÑA

DÍA MUNDIAL
DEL TEJIDO
15 DE JUNIO

Entretejendo
CULTURAS

13 DE JUNIO 2026
15.00HS

UNION CHECOESLOVACA
Paia, Roque Sáenz Peña-Chaco

PRODUCTOS DE HIGIENE PERSONAL
Donación para el Hogar de
Ancianos Don Orión

VISITA DE PUEBLOS VECINOS
Asoc. N tetaxanaxaqui y
Emprededoras por Naturaleza

ORGANIZAN

AUSPICIA

UNION CHECOESLOVACA
Paia, Roque Sáenz Peña

Secretaría de Relaciones Institucionales
Cooperación e Integración Municipal
Municipalidad de Presidencia Roque Sáenz Peña

Municipalidad de Presidencia
Roque Sáenz Peña

Volba královny Unióń Checoeslovaca

V rámci oslav 109. výročí založení Unióń Checoeslovaca se uskutečnil slavnostní oběd spojený s tradiční volbou královny spolku. Akce, které se jako každoročně zúčastnil velký počet členů, krajanů i přátel spolku, nabídla bohatý kulturní program. Jeho součástí bylo vystoupení tanečního souboru Moravanka, tradiční česká a slovenská kuchyně i další doprovodný program.

Královnou Unióń Checoeslovaca byla zvolena Iara Pavel, první princeznou se stala Shamira Marko a druhou princeznou Florencia Agustina Ayala Trska. Nové představitelky spolku budou během následujícího roku reprezentovat Unióń Checoeslovaca na kulturních a společenských akcích a podílet se na propagaci českého a slovenského kulturního dědictví v Argentině.

Německo, Srbská Lužice

Výlet za sklářským kumštem, slavnou historií a krásou (úpatí) Lužických hor

Jiří Jonák

Třetí červnovou středu jsme se s částí dospělých kurzistů z budyšínského Srbského domu již posedmé vydali objevovat krásy a zajímavosti nedalekého českého příhraničí. Tentokrát naše volba padla na město Nový Bor a mezi turisty velmi oblíbenou obec Sloup na Českolipsku.

Doprava z Budyšína do cca 60 km vzdáleného jedenáctistíletého Nového Boru (dříve Haidy, resp. Hajdy) hrozila být kvůli dlouhodobé dopravní uzavírce komplikovaná, ale nakonec není na silnici zdaleka tak zle, dokonce všichni dorazí s předstihem. Získaný čas naši lužickosrbští a němečtí česky se učící kurzisté využívají k prohlídce sklářské dílny Davida Wünsche a/nebo barokního kostela Nanebevzetí Panny Marie z poloviny 18. století.

Pak již následuje plánovaná návštěva novoborského *Sklářského muzea*, druhé nejstaršího instituce svého druhu na světě (založeno 1893). Zde se z výkladu před samotnou prohlídkou cca 550 místních exponátů dozvídáme mnohé jak o historii muzea, tak o stylovém a technologickém vývoji sklářství na Novoborsku od 18. století až po současnost.

Novoborské Sklářské muzeum...

....a ukázka vystavených exponátů

Z muzea na náměstí Míru nemáme daleko do další destinace, originální a poněkud neobvyklé restaurace *Hut'*: v ní můžete během konzumace nabízených pochutin a nápojů skrz mohutná vnitřní okna sledovat skláře při práci v bezprostředně přiléhající dílně. Ale pozor: jen do 15 hodin! Jakkoliv je restaurace otevřená i poté, místní řemeslníci už mají „padla“.

Sklářská restaurace Huť nabízí svým hostům neobvyklý zážitek.

Po posezení u kávy a dezertu nastává čas přesunu o pár kilometrů jižněji, do *Sloupu*. Zde po schodech vystoupáme na 35 metrů vysokou pískovcovou skálu, na níž se rozkládá rozlehlá zřícenina původně středověkého strážního hradu. Jako průvodce se nás ujme pan Zdeněk Kůs – jinak malíř, a jak se brzy ukazuje, také bezedná studnice informací o hradu i jeho okolí. Za hodinu a půl si stačíme prohlédnout unikátní labyrint chodeb, rytířské schodyⁱ, barokní kapli, poustevnické cely, umělé jeskyně, letohrádek i vyhlídkové místo se sochou poustevníka Samuelaⁱⁱ. Navštívíme také pozoruhodný skalní kostel, proslulý svou výbornou akustikou – a tuto kvalitu rozhodně nemůžeme nechat bez povšimnutí: naše kurzistka paní Hilža – spontánně a bez předchozí přípravy – lužickosrbsky a německy zazpívá duchovní píseň *Knjezowy jandžel / Des Herren Engel (Anděl Páně)*.

Zpěv ve skalním kostele

Značná část prohlídky hradu probíhá venku.

Poustevník Samuel

Naše poslední zastávka, restaurace... ...s rozhlednou.

Z hradních ochozů a teras obdivujeme nádherné okolí a panoráma na východní straně nám připomene poslední bod v dnešním itineráři, restauraci s rozhlednou *Na Stráži*. Přemísťujeme se tedy sem a dočasně se rozdělujeme; část skupiny si nechce nechat ujít výstup na 33 metrů vysokou věž s údajně nekrásnějším výhledem na Českolipsko, ostatní míří rovnou do pohostinství. Zde se nakonec všichni shledáváme, abychom výlet zakončili tradičně příjemným způsobem: společnou večeří a povídáním o právě viděném a zažitém. Zdá se, že účastníci jsou spokojeni jak s gastronomií (v naší neoficiální dlouhodobé soutěži o nejoblíbenější český pokrm vítězí po delší pauze smažený sýr s bramborem), tak s náplní výletu („*Čehodla maš do Grand Canyonu jěć, hdyž je telko rjaneho tak blisko?*“ⁱⁱⁱ konstatuje jedna z účastnic...).

Večeře se už chystá.

Výprava v plném počtu. Autor dole uprostřed

Je zhruba půl sedmé. Pan vrchní nás ještě vyfotí na restaurační terase a můžeme vyrazit zpět do Budyšína. Vlastně ne! V blízkosti parkoviště objevujeme dřevěné „pexeso“ se zvířátky obývajícími místní lesy; tak to se ještě chvíli zdržíme... 😊

Děkujeme za pěkně strávený půlden, Česko. Na viděnou na podzim!

Hrajeme pexeso. Jak se lužickosrbsky řekne „jezevec“?

ⁱ známé z filmu *S čerty nejsou žerty*

ⁱⁱ Stoupský rodák Samuel Görner, optik a poustevník, jenž na hradě strávil mnoho let.

ⁱⁱⁱ *Proč by člověk jezdil do Grand Canyonu, když má tolik krásy tak blízko?*

Rumunsko, Eibenthal

červen 2026

Martin Horn

Slavnost Těla a Krve Páně

4. června se slavil v eibenthalském kostele svátek Těla a Krve Páně. Krásná květinová výzdoba pomohla vytvořit slavnostní atmosféru tohoto významného dne a byla vyjádřením úcty k Nejsvětější svátosti.

Letos se kvůli nepříznivému počasí nekonalo procesí, obřad se odehrál v interiéru kostela.

Soutěž Milujeme svou mateřskou řeč

V Ešelnici se 6. června konala soutěž v českém jazyce pro žáky prvního stupně základních škol z českých komunit Banátu. Zatímco starší žáci od 5. do 12. třídy se pravidelně účastní státní olympiády z českého jazyka, mladší děti mají možnost poměřit své znalosti právě v této soutěži.

Do Ešelnice přijely děti z banátských obcí, kde se vyučuje čeština. Smyslem setkání nebylo jen ověřit jazykové znalosti, ale také vytvořit prostor pro společné setkání dětí, které spojuje český jazyk a české kořeny, ale i těch, které se učí češtinu jako cizí jazyk.

Soutěž tak nabídla příležitost poznat nové kamarády a strávit den v příjemné atmosféře. Účastníci po dobrém obědě během odpoledne plnili různé úkoly zaměřené na český jazyk a ukázali, že si s češtinou dokážou velmi dobře poradit. Nechyběla ani zdravá soutěživost, ale především dobrá nálada a radost ze společně stráveného času. Velké uznání patří všem dětem, které se soutěže zúčastnily. Obzvláště si zaslouží ocenění ty, pro které je čeština cizím jazykem. Učit se jazyk navíc vedle běžných školních povinností není jednoduché a jejich snaha i odhodlání jsou skutečně obdivuhodné.

Na závěr soutěže byly dětem předány diplomy a drobné dárky jako připomínka jejich účasti a dosažených výsledků. Mnozí si však odvezli ještě něco cennějšího – nové zážitky a setkání s vrstevníky z dalších českých vesnic.

Poděkování patří všem, kteří se na organizaci akce podíleli. Především Fóru Čechů v Rumunsku, vedení školy v Ešelnici a učitelům českého jazyka.

Podobné akce mají pro českou menšinu v Rumunsku velký význam. Pomáhají udržovat český jazyk mezi mladou generací a zároveň posilují kontakty mezi jednotlivými českými obcemi Banátu. Každé setkání tohoto typu ukazuje, že zájem o češtinu mezi dětmi stále existuje a že má své místo i v dnešní době

Poslední školní den

Ve čtvrtek 18. června proběhlo ve školní tělocvičně slavnostní rozloučení se školním rokem. Sešli se zde rodiče, žáci i učitelé a účast byla opravdu stoprocentní – do školy v Eibenthalu chodí 22 dětí a dorazily všechny.

Děti si připravily kulturní program. Společně s českým učitelem zazpívaly a zatančily tři české lidové písničky, po kterých následovalo vystoupení s rumunskými písněmi.

Příjemnou atmosféru zakončilo slavnostní předávání diplomů za úspěšné ukončení školního roku. Ředitelka školy Maria Doskočil předala spolu s učiteli každému žákovi diplom a také malý dárek jako poděkování za celoroční práci. Teď už děti čekají zasloužené prázdniny a všichni se do školy znovu vrátíme v září.

Festival kostelních sborů

V sobotu 20. června se na Gerníku uskutečnil už 13. ročník Festivalu kostelních sborů pod záštitou Fóra Čechů v Rumunsku. Festival se během let stal významnou událostí krajského života, a i letos spojil české komunity z různých míst Banátu.

Vystoupily sbory ze čtrnácti krajských komunit a mezi hosty nechyběli ani zástupci Fóra Čechů v Rumunsku v čele s předsedou Petrem Hružou a místopředsedou Tomášem Pospíšilem. Přítomen byl také poslanec rumunského parlamentu zastupující českou menšinu Štefan Bouda.

Eibenthal na festivalu reprezentovaly hned dva sbory – dětský sbor a sbor starších dětí a dospělých. Oba se na vystoupení dlouhodobě připravovaly pod vedením Augustiny Pospíšil a Rafaely Benedict a každý z nich představil tři duchovní písně. S oběma sbory vystoupil i český učitel.

Atmosféra byla výborná a organizátoři z Gerníku si zaslouží velké poděkování za skvěle připravenou akci.

Slavnostní ukončení školního roku

V neděli 21. června uspořádala eibenthalská organizace Fóra Čechů v Rumunsku zábavné odpoledne pro děti a mládež do osmnácti let. Akce spojila oslavu konce školního roku s nedávným Dnem dětí a začala v 17 hodin v areálu restaurace Eibenthal. Český učitel společně s týmem připravil pestrý program plný her a soutěží – od kreativních aktivit až po sportovní disciplíny. Nechyběla dobrá nálada, společná zábava ani závěrečné hledání pokladu. Celé odpoledne pak zakončila slavnostní večeře.

Daruvar, Chorvatsko

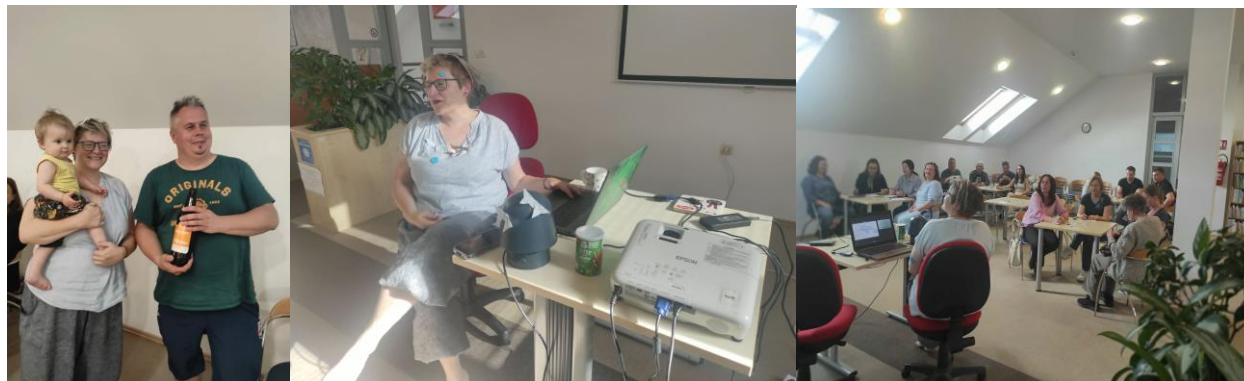
Živelná kvízová liga – finále

Ilona Kirchnerová

Člověk je odjakživa tvor nejen společenský, ale také soutěživý. Obě tyto vlastnosti již dlouhodobě propojuje vášeň k vědomostním kvízům, které probíhají většinou v hospodách. Odtud také název prvních zábavných večerů tohoto konceptu – Pub kvíz. V našem případě bychom mohli slovo „pub“ nahradit slovem „library“, tedy knihovna, neboť od začátku pořádání krajských vědomostních kvízů spolupracuji s **Českým oddělením Městské knihovny Daruvar** a s jeho knihovnicemi a nebylo tomu jinak ani tentokrát.

V minulém roce započala série čtyř kvízů, které jsme nazvali **Živelná kvízová liga**, neboť každý kvíz byl věnován jednomu ze čtyř živlů. Po tom, co jsme si ověřili znalosti na téma Země, Voda a Oheň, jsme zakončili celou ligu 1. června tématem Vzduch. Všechny týmy, které nám byly věrné po celou dobu trvání kvízu, nevynechali svoji účast ani tentokrát. Vítězný tým **Míša a medvědi** byl tentokrát odměněn pivem Pátý element z pivovaru Staročeško v Daruvaru. V rámci kvízové ligy proběhla také soutěž O nejlepšího elementála, tedy o nejlepší ztvárnění tématu kvízu pomocí kostýmu, účasu, modních doplňků nebo dekorací a stejně jako v předchozích částech, vyhrál novinář Jednoty, **Alen Janota**.

Užili jsme si všichni společně příjemný večer, obohatili se spoustu vědomostí, zasmáli se, občerstvili a rozloučili před prázdninami. Živelná kvízová liga je za námi – ať žije Kvízová (Havlovská) Zahradní slavnost!

Daruvar, Končevice, Ivanovo Selo, Chorvatsko

Martina Trchová aneb Jsou místa, kterým každá barva sluší

Ilona Kirchnerová

Jsou místa, kterým každá barva sluší ... to je verš z jednoho textu **Martiny Trchové**, která navštívila na moje pozvání českou krajanskou komunitu v Chorvatsku.

Martina Trchová je zpěvačka, kytaristka, výtvarnice a autorka písní, ve kterých se potkávají experimentální folk, blues, indie pop a jazz. Na českých pódiiích se objevuje od roku 2001 a na svém kontě má čtyři alba – „Čerstvě natřeno“ (2005), „Takhle ve mně vyjou vlci“ (2010), „Holobyt“ (2016), který získal cenu Anděl v kategorii Folk a country, a nejnovější album „90 % štěstí“ (2024), které vzniklo ve spolupráci s Martinem Kyšperským a bylo opět nominováno na cenu Anděl 2024. Vystudovala učitelství výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy a věnuje se volné tvorbě, ale také výuce (workshopy a kurzy). Inklinuje nejvíce k malbě akrylem, ale ráda experimentuje i s akrylovými spreji, vytváří vícebarevné linoryty nebo barvami zatírané ryté kresby. Vystavuje po celé České republice, svá díla ale vyvezla i do takových zemí, jako je Turecko či Kazachstán. V roce 2014 odjela do Himalájí učit výtvarnou výchovu a o této zkušenosti píše ve své autorské a napůl malované knize „Deníky z Ladakhu“. Ilustrovala sérii knih pro děti „Bába Bedla“ spisovatelky Markéty Pilátové. V roce 2022 získal první díl knihy „Bába Bedla“ prestižní ocenění White Raven. V roce 2023 jí u nakladatelství Host vyšla autorská kniha beze slov „Babi“, která byla nominována na cenu Zlatá stuha 2024 a získala zvláštní uznání na jednom z největších veletrhů knižní ilustrace v italské Bologni – Bologna Ragazzi Awards 2025.

Martina a její tvorbu hudební i výtvarnou sleduji už dlouho, a tak mi bylo velkou ctí, že moje pozvání s podporou **Svazu Čechů v Republice Chorvatsko** přijala. A byla to právě oceňovaná kniha **Babi**, na jejímž základě vznikly také výtvarné workshopy, které proběhly ve dnech 8. – 9. 6. v **ZŠ Ivanovo Selo pro žáky z Ivanova Sela a z Hrubečného Pole, v ZŠ Josipa Růžičky v Končenici a v ZŠ Jana Amose Komenského v Daruvaru** (místem konání bylo České kulturní centrum). Ještě než jsme se dostali k výtvarné části, povídali jsme si o mezigeneračním propojení vnoučat a prarodičů a zkusili si převyprávět magické příběhy na základě obrázků z knížky. Potom jsme si vyzkoušeli techniku tzv. „falešné suché jehly“. Na karton se vyškrabaly motivy, které pak vystoupily při jeho přetírání žlutou, červenou a hnědou barvou. Výsledky byly okouzlující a ohromně jsme se všichni bavili (viz fotky).

Ten nejdůležitější moment ale přišel na závěr druhého dne, protože Martina pro krajany uspořádala koncert. A tak se Daruwarem nesly tóny elektrické kytary a Martinina hlasu, který se prolínal ve vícehlasech pomocí looperu (smyčky), se kterým umí Martina zázraky. Všichni jsme okouzleně poslouchali a myslím si, že to byl ten okamžik, kdy začalo léto... Děkuji, že mohu.

Daruvar, Chorvatsko

Po stopách Čechů

Ilona Kirchnerová

Výstava, která se věnuje příchodu a životu Čechů na území Chorvatska, je instalována v prostoru Svazu Čechů v Republice Chorvatsko již několik let. V roce 2022 byla doplněna a nově otevřena pod názvem **Život v nové vlasti** a **Lidija Dujmenovićová**, její autorka a vedoucí celého projektu, zároveň také ředitelka nakladatelství a vydavatelství **Jednota** na ni může být právem hrdá. Základem výstavy byla monografie **Náš Svaz Marijana Lipovce** a značnou pomocí byly také publikace historika **Václava Herouta** a bádání **Andrey Preissové Krejčí** a jejich spolupracovníků z České republiky. Důležitá byla pomoc, kterou jí poskytli zaměstnanci mateřské a základní školy a vzácným zdrojem byl také nejbohatší archiv o životě krajanů, týdeník Jednota. A v neposlední řadě musíme zmínit učitele historie a novináře, kteří napsali průvodní texty – **Marijan Lipovac, Željko Podsedník, Mato Pejić, Miroslava Veltruská a Libuše Stráníková**.

Výstava je rozdělena do několika částí. Vstupní hala znázorňuje české tradice a zvyky, a také předměty každodenní potřeby. Vtipným momentem jsou ukázky typických českých jídel instalovány jako biologické exponáty ve skleněných tubusech, jako by byly uchovány před zubem času. Další část je časová přímka v hlavním sále, která znázorňuje, kdy, jak a proč přišli Češi na toto území. Svaz Čechů, je představen uprostřed místnosti a další část nabízí přehled všech nejdůležitějších akcí, které Svaz pořádá. Poslední část výstavy je věnována zapojení Čechů do politického života Chorvatska a nevyhnutelně se dotýká také války v 90. letech a záchraně místních dětí odvezením do Česka.

Ve středu 10. června byla výstava opět obohacena, a to o interaktivní část nazvanou **Po stopách Čechů**, na které jsem měla tu čest se podílet. Jsme v době virtuální, v době IA technologií, a tak nikoho nepřekvapí, že právě toto se stalo základem inovace výstavy. Návštěvník si do svého mobilního telefonu načte QR kód, objeví se mapa Daruvaru s dvanácti označenými místy, na nichž se opět po načtení QR kódu objeví postavy pevně spojené s historií české komunity na území Chorvatska. Z úst Jana Amose Komenského, Franty Buriana (jeden z prvních učitelů a knihovníků zde), knížete Jankoviće (maďarský gróf, který nabídl prvním Čechům v Chorvatsku práci) nebo třeba také Ferdý mravence (jeho jméno nese místní česká školka) se obohatíte o zajímavé informace, vyřešíte úkol a dozvíte se, na jaké další stanoviště se máte posunout.

Slavnostní otevření interaktivní části výstavy proběhlo 10. 6. a já jsem ráda, že jsem byla součástí celého projektu.

Daruvar, Chorvatsko

Naše jaro

Ilona Kirchnerová, Tereza Vlček Klímová

Píšu o tom velmi často, ale prostě to tak je. Česká krajanská komunita v Chorvatsku je plná talentů a začínají se projevovat již v útlém věku a je dobré je podchytit a podporovat. Toho všeho si je vědom zejména **Svaz Čechů v Republice Chorvatsko**, který každý rok vypisuje sérii soutěží v různých oborech pod souhrnným názvem **Naše jaro**. Na konci školního roku jsou tak oceněni žáci a studenti, kteří zazářili v různých oblastech – v literatuře, výtvarném umění, fotografii, divadle, hudbě, českém jazyce, matematice, sportu, folkloru apod.

Také v letošním roce se v červnu, před odjezdem na prázdniny, sešli všichni, kdo ve školním roce 2026/27 dokázali něco výjimečného, aby dostali odměny, čestná uznání a diplomy, ale hlavně, aby se pochlubili a řekli tak světu „tady jsem, jsem šikovný a ještě ti, světe, ukážu“.

Jako každý rok jsme s mojí kolegyní **Terezou Vlček Klímovou** a se zástupkyní hejtmana **Tanjou Golubičovou Novotnou** zasedly v porotě literární soutěže, v letošním roce na téma *Skřítky radostníčci*. Práci tentokrát přišlo o něco méně než v předchozích letech, ale byly o to kvalitnější. Vybrat ty nejlepší v různých věkových kategoriích ve všech modelech

nebylo jednoduché, nicméně zvládly jsme to. Vítězové své práce nakonec přečetli před všemi ostatními.

Bylo to krásné odpoledne a těšíme se na to, jaké skvělé práce přinese zase příští rok.

Chorvatsko, Daruvarsko

Chorvatsko

Tereza Vlček Klímová

Dixit jako inspirace pro výuku

Nedílnou součástí práce učitelů na českých školách v Chorvatsku jsou odborné porady, které několikrát ročně pořádá Agencija za odgoj i obrazovanje (Agentura pro výchovu a vzdělávání Ministerstva vědy, vzdělávání a mládeže). Tato setkání nejsou určena jen k předávání organizačních informací, ale především k dalšímu vzdělávání a rozvoji pedagogů, sdílení zkušeností a představování nových metod, které mohou obohatit výuku českého jazyka i dalších předmětů. Součástí programu bývají také metodické semináře vedené různými odborníky, samotnými učiteli a často i námi, učitelkami u krajanů.

Vzhledem k tomu, že při výuce velmi často využívám deskové hry, rozhodla jsem se tentokrát představit možnosti práce s oblíbenou hrou Dixit. Ta je známá především svými

originálními ilustracemi, které podněcují fantazii, tvořivost i komunikaci. Právě díky své otevřenosti nabízí téměř neomezené možnosti využití nejen při výuce českého jazyka, ale také při práci v rámci třídního kolektivu.

První seminář s názvem *Obrazem k jazyku – využití Dixit karet ve výuce* byl určen učitelům českého jazyka modelu A. Účastníci si vyzkoušeli řadu aktivit na rozvoj slovní zásoby, popisu obrázků, vyprávění příběhů, tvůrčího psaní i práce s emocemi. Ukázali jsme si také, jak lze pomocí jediné karty procvičovat množství gramatických jevů, dále aktivity rozvíjející čtenářskou gramotnost, kreativitu nebo schopnost konstruktivně argumentovat a obhájit vlastní názor.

Druhý seminář byl určen učitelům odborných předmětů modelu a nesl název *Dixit v třídnických hodinách – obrázek jako cesta k emocím, vztahům a bezpečné komunikaci*. Tentokrát se pozornost zaměřila především na využití karet při budování pozitivního třídního klimatu. Učitelé si vyzkoušeli aktivity zaměřené na poznávání emocí, vzájemnou důvěru, empatii, řešení konfliktů i podporu spolupráce mezi žáky. Nechyběla ani témata mediální gramotnosti, práce s předsudky nebo bezpečného chování na sociálních sítích. S účastníky obou seminářů jsme se shodli, že i obyčejná desková hra může být cennou metodickou pomůckou. Obrázkové karty dokážou přirozeně rozvíjet jazykové dovednosti, představivost i kritické myšlení a zároveň otevírají prostor pro rozhovory o tématech, která bývají pro děti i dospívající často obtížná.

Kouzlo české písničky

Končenicice

České písničky jsou nedílnou součástí života každé správné krajské komunity. Zaznívají při výuce ve školách a školkách, na zkouškách pěveckých sborů, při vystoupeních folklorních souborů i na kulturních akcích českých besed. Jedním z nejkrásnějších míst, kde dostávají prostor právě ti nejmladší zpěváci, je Festival české dětské písně v Končenicích, který se letos uskutečnil již po čtyřiatřicáté.

Na pódiu se během večera vystříдалo více než sto mladých zpěváků a zpěvaček – od nejmenších dětí z mateřských škol až po žáky osmých tříd ze sousedství i z daleka.

Repertoár tvořily české lidové i moderní písně a všechna vystoupení tradičně doprovázel festivalový Big band, který dodal programu jedinečnou atmosféru. Právě pestrost účinkujících a jejich vzájemné propojení skrze lásku k hudbě a českému jazyku dělají tento festival naprosto výjimečným.

Jednotlivá vystoupení na sebe navazovala prostřednictvím krátkých dialogů inspirovaných světem dětí. Diváci se společně vydali na pomyslnou cestu od víkendových plánů přes přírodu, pohádky a letní dobrodružství až po první lásky a závěrečné loučení s žáky osmých tříd. Program-tak byl koncipován jako ucelený příběh, který přirozeně propojoval všechny účinkující.

I letošní ročník ukázal, že české písničky mají mezi krajanskými dětmi stále své pevné místo. Festival každoročně připomíná, že zpěv není jen součástí kulturních vystoupení, ale také způsobem, jak u dětí rozvíjet vztah k českému jazyku, tradicím i společnému kulturnímu dědictví.

Čeština v akci objektivem dětí, Daruvar

Čeština nemusí být jen jazykem učebnic, slohových prací a diktátů. Žije především doma, při rodinných setkáních, na prázdninách, při oslavách nejrůznějších tradic, ve chvílích strávených s kamarády i při společném tvoření. Právě tyto nesmírně cenné okamžiky si klade za cíl zachytit fotografická soutěž Čeština v akci, kterou již třetím rokem pořádám společně s předsedkyní Rady pro školní otázky Silvanou Zeman Orozović a Svazem Čechů v Republice Chorvatsko pro žáky základních a středních škol ve všech modelech výuky.

Úkolem soutěžících je pořídit fotografii, na níž je čeština přirozenou součástí každodenního života. Nejde pouze o technicky zdařilý snímek, ale především o příběh,

emoci a nápad. Děti fotografují například rodinné tradice, společné vaření podle českých receptů, tanec nebo chvíle, kdy češtinu používají při setkáních s blízkými. Každou fotografii doplní krátkým popisem v češtině.

Slavnostní vyhlášení výsledků se uskutečnilo v budově Svazu Čechů v Republice Chorvatsko při tradičním předávání uznání žákům za celoroční školní úspěchy a úspěchy v soutěži Naše jaro. Oceněné fotografie zde byly vystaveny, takže si je mohli prohlédnout všichni návštěvníci slavnostního odpoledne.

Při vyhlášení jsem připomněla, že mým přáním bylo, aby děti vnímaly češtinu jako živý jazyk, který je provází nejen ve škole, ale i v běžném životě. Fotografie ukázaly, že se tento záměr podařilo naplnit. Mnohé fotografie zachytily zdánlivě obyčejné okamžiky, které však nejlépe dokazují, že český jazyk je všude kolem i přes to, že mladí fotografové žijí stovky kilometrů daleko od svojí pravlasti.

Výsledné práce ukázaly, že děti dokážou prostřednictvím fotografie citlivě zachytit nejen krásu každodenních okamžiků, ale také svůj vztah k českému jazyku a tradicím.

Dny české kultury v Kaptolu

Česká krajanská komunita v Chorvatsku žije bohatým kulturním životem. Ve dvaatřiceti českých besedách působí pěvecké sbory, folklorní soubory, dechové hudby, divadelní skupiny, výtvarné i gastronomické sekce a mnoho dalších, kteří ve svém volném čase pečují o český jazyk, kulturu a tradice. Vyvrcholením jejich celoroční činnosti bývají Dny české kultury, na které se každoročně těší nejen účinkující, ale i návštěvníci.

Jednou z besed, ke kterým jsem si během svého působení vytvořila velmi blízký vztah, je Česká beseda Kaptol. Přestože leží poměrně daleko od hlavního centra krajanského života, její členové dokazují, že vzdálenost není překážkou pro aktivní spolkovou činnost. Právě naopak. Jejich nadšení, odhodlání a láska k českému jazyku a tradicím jsou obdivuhodné. O to větší radost mám z toho, že zde mohu vést kurz českého jazyka a být alespoň malou součástí jejich společných aktivit.

Letošní Dny české kultury opět nabídly pestrý program. Vedle domácích účinkujících vystoupili hosté z Daruvarského Brestova, Garešnice, Lipovlan a Virovitice. Nechyběla

vystoupení pěveckých skupin, folklorních souborů dětí i dospělých a studentek českého jazyka z Gymnázia Požega. Tradičně bylo připraveno také bohaté občerstvení v podobě bramboráků a sladkých placek, na jehož přípravě se podíleli členové místní besedy.

Dny české kultury v Kaptolu pro mě každoročně představují setkání s lidmi, kteří dělají svou práci s opravdovým nadšením. Je radost vidět, kolik energie věnují přípravám programu i každodenní spolkové činnosti. Právě díky takovým lidem zůstává český jazyk, kultura i tradice živou součástí života krajanské komunity – bez ohledu na to, jak velká nebo malá beseda je.

Srbsko (Kruščice, České Selo, Bela Crkva, Vršac, Gaj)

Červen 2026

Alena Havlová

Návštěva dětí z mateřské školy v Kruščici v Českém info centru v Bele Crkvi (12. 6. 2026)

Konec školního roku a zakončení kurzu českého jazyka mohly děti oslavit speciální návštěvou Českého info centra a mediálního centra v Bele Crkvi. Děti byly srdečně přivítány panem ředitelem Jaroslavem Bodnarem a studenty programu Erasmus+. Mohly si prohlédnout a na vlastní kůži vyzkoušet vybavení studia. Slavnostní předání certifikátů za absolvování kurzu češtiny bylo natočeno pro pořad *České perličky* a děti se podělily o ovocný dort, dostaly pizzu a drobné dárky.

Výtvarné dílny na téma svatého Václava a jeho koruny (ve Vršci a v Bele Crkvi)

Děti z Vršce a Belocrkvanska dostaly příležitost vlastnoručně si vyrobit svatováclavskou korunu. Tereza Stamenkovič Klepaček a Alena Havlová pro ně připravily dvě výtvarné dílny, během nichž dětem přiblížily život i zajímavosti spojené s tímto významným českým světcem. Na závěr si děti odnesly vlastnoručně vytvořené koruny inspirované svatováclavskou korunou, certifikáty za úspěšné absolvování kurzu českého jazyka i drobné dárky.

Česká škola Banát i
Čeští info centar Bela Crkva
srdačno Vas pozivaju na

LIKOVNU RADIONICU:

**KRUNA
SVETOG VACLAVA**

ZAVRŠITE SA NAMA ŠKOLSKU GODINU
SVEČANOM KRUNIDBOM!

KADA: 9. 6. 2026. | 18.00

GDE: Češki info centar Bela Crkva
(preko puta foto Duga)

Historická sezóna FK Ablian Češko Selo. Z posledního místa až mezi respektované soupeře

Když se dva týdny před startem Podunajsko-banátské ligy veteránů definitivně rozhodlo, že FK Ablian Češko Selo do soutěže nastoupí, málokdo věřil, že tým sezonu

vůbec úspěšně dokončí. Ještě týden před prvním zápasem neměl dostatek hráčů a do úvodního utkání nastoupil pouze v deseti. Cíl byl proto skromný – odehrát celou soutěž a neskončit na posledním místě.

Dnes už můžeme říct, že se podařilo mnohem víc.

Letošní sezona byla první po obnovení činnosti klubu, ke kterému došlo v roce 2024. FK Ablian Češko Selo se tak po letech vrátil do regulérní soutěže a začal psát novou kapitulu své historie.

Zajímavostí je, že za vznikem i obnovením klubu stáli vždy čeští učitelé. V roce 1929 klub založil učitel Ladislav Pagáč. V roce 2001 se o jeho obnovu zasloužil učitel Roman Grossman a v roce 2024 na jejich práci navázal učitel Stanislav Havel.

Podzimní část soutěže byla především ve znamení hledání optimální sestavy a doplňování hráčského kádru. Přestože se podařilo odehrát všechna utkání, tým prezimoval na posledním místě tabulky.

Na jaře ale přišla výrazná proměna. Mužstvo získalo větší jistotu, začalo sbírat body a soupeřům bylo stále vyrovnanějším protivníkem. Odměnou bylo výborné 7. místo v jarní tabulce. V konečném pořadí pak FK Ablian Češko Selo obsadil 12. místo ze 16 účastníků Podunajsko-banátské ligy veteránů.

Pro českou krajskou obec v Českém Sele je to výsledek s historickou hodnotou.

Podle dochovaných informací se klub, dříve známý jako Dukla Češko Selo, v minulosti pohyboval převážně na posledních nebo předposledních příčkách soutěže. Letošní umístění tak představuje nejlepší výsledek za mnoho desetiletí a jasný důkaz, že se po obnovení činnosti klub vydal správným směrem.

Nejcennější však není samotné dvanácté místo. Největším vítězstvím je skutečnost, že se podařilo obnovit český krajský fotbal v Českém Sele, vytvořit fungující kolektiv a vrátit do vesnice pravidelné soutěžní zápasy. První sezona ukázala, že FK Ablian Češko Selo má pevné základy a může do dalších ročníků vstupovat s mnohem vyššími ambicemi.

PODUNAVSKO-BANÁTSKÁ LIGA VETERÁNŮ
SEZÓNA 2024/2025

KONEČNÁ TABULKA

Z	TIM	UTAK	POB	NER	POR	DG	PG	BOD
1	Radnički Kovin	28	22	2	4	112	40	67
2	Borac Rajja	28	20	2	6	84	40	62
3	Podunavac Udovice	28	18	2	8	102	61	56
4	Kolonija Kovin	28	17	1	10	82	72	52
5	Selevac-Bačinac-Bačinac	28	17	3	8	95	68	51
6	Jedinstvo-Drugari Smederevo	28	16	5	7	74	55	50
7	Železničar Smederevo	28	12	4	12	78	79	39
8	Ravni Gaj Malo Orašje	28	11	6	11	67	75	38
9	BSK Bavanište	28	10	4	14	65	72	33
10	Mladost Vojlovica	28	8	5	15	63	71	28
11	Omladinac Delibato	28	7	3	18	71	89	24
12	FK Ablián Češko Selo	28	9	0	19	73	119	24
13	Mladi radnik Radinac	28	7	4	17	48	89	23
14	Crvena zvezda Svudol	28	6	4	18	45	79	20
15	Mihajlovac Mihajlovac	28	4	7	17	44	94	14

FK ABLIÁN ČEŠKO SELO
Historická sezóna našeho klubu!
12. místo z 15 účastníků – nejlepší výsledek v novodobé historii klubu.

*Hrdí na naše barvy,
hrdci na naši vesnici!*

Tři přednášky o studijním pobytu v Jižní Koreji

V červnu nastoupila na praktickou stáž v rámci programu Erasmus+ do Banátu studentka Valerie Recmanová. Jelikož studuje koreanistiku na Univerzitě Karlově v Praze a velmi dobře ovládá srbsštinu, připravila si přednášku o svém pobytu a studijní stáži v Jižní Koreji, kterou odprezentovala srbsky i česky na Filologické fakultě Univerzity v Bělehradě, v České besedě Vršac a v Českém info centru v Bele Crkvi. Přednáška byla velmi poutavá a návštěvníci ocenili vhléd studentky do kultury i jazyka Korejců a Srbů. Výborná znalost srbsštiny umožnila detailní komunikaci s návštěvníky přednášky.

